

Uppdragstaktik på svenska

Redaktörer:

Patrik Ahlgren

Kjell Engelbrekt

Lars Wedin

*Uppdragstaktik på svenska.
En vän- och debattbok tillägnad
överste Jan Mörtberg*

Redaktörer:
Patrik Ahlgren
Kjell Engelbrekt
Lars Wedin

Försvarshögskolan &
Kungl. Krigsvetenskapsakademien

Innehåll

Förord

1 Lars Wedin

Uppdragstaktik i historien och nutiden

2 Karlis Neretnieks

Uppdragstaktiken är död—leve uppdragstaktiken!

3 Anders Palmgren och Niklas Wikström

Uppdragstaktik och Auftragsaktik

4 Johan Helenius

Ledning

5 Mathias Holmqvist

Uppdragstaktik och informationsoperationer

6 Patrik Ahlgren

Försvarsplanering

7 Fredrik Bynander

Krisledning som säkerhetspolitik och myndighetsutövning

8 Patrik Ahlgren, Kjell Engelbrekt och Lars Wedin

Slutsatser och utblick

9 Patrik Ahlgren, Kjell Engelbrekt och Lars Wedin

Jan Mörtberg: En besjälad uppdragstaktiker

Författarpresentationer

Förord

Denna bok är dels tillägnad ett begrepp som alla svenska officerare som genomgått utbildning i Sverige känner väl, men trots allt kanske inte alltid fått ett riktigt grepp om. Uppdragstaktik omnämns i en rad olika sammanhang inom den svenska Försvarsmakten och förväntas vara vägledande för hur militära insatser under vissa omständigheter leds, och samtidigt har sammanhangen inom vilka det begagnas i viktiga avseenden omvandlats genom organisatoriska och teknologiska förändringar. Vad innebär uppdragstaktik idag, givet historiska erfarenheter men också dessa betydelsefulla förändringar samt i relation till relevanta försvars- och säkerhetspolitiska utmaningar?

Men denna bok är också tillägnad—och hade aldrig kommit till stånd utan en vilja att högtidligen uppmärksamma—överste Jan Mörtberg och dennes gärning i Försvarsmakten, på Regeringskansliet, samt vid Försvarshögskolan, under drygt tre decennier. Jan gick i pension våren 2016 efter drygt fyra års tjänstgöring som chef för Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap. Samtliga tre redaktörer har varit i tjänst hos, eller vid sidan av, Jan. Flertalet skribenter har på motsvarande sätt en relation till honom och hans mångsidiga verksamhet i olika befattningar.

Eftersom vi vet att Jan uppskattar en livaktig debatt valde vi ett ämne för denna vän- och debattbok som ligger honom varmt om hjärtat. Vi hoppas att vi på detta sätt kan förära honom den uppskattning han förtjänar samt på ett sätt som vi tror är särskilt lämpligt, nämligen som en serie inlägg om Försvarsmaktens organisering och särskilt den klassiska debatten om lämpligheten att lägre befäl uppmuntras att utifrån självständiga bedömningar under vissa villkor ta initiativ för att övergripande målsättningar ska nås.

Förutom till Jan själv ska ett stort tack gå till de personer som på olika sätt bidragit till att denna volym kommit till stånd. På idéstadiet var överstelöjtnant Peter Ahlström, överstelöjtnant Stefan Borén, professor Charlotte Wagnsson, docent Jerker Widén, professor Jan Ångström, och en rad elever vid Försvarshögskolans Högre Militära Utbildning behjälpliga. Utan kontinuerligt administrativt och moraliskt stöd från överstelöjtnant Tommy Jeppsson och professor Peter Thunholm hade projektet inte kunnat förverkligas. Och i slutfasen kom punktinsatser av överste Laura Swaan Wrede i termer av synpunkter, av Johanna Mannestål Johansson och Marie Brunnberg vad gäller redaktionell bearbetning, att hjälpa oss hålla de snäva tidsmarginalerna.

Sist men definitivt inte minst ska samtliga skribenter ha en stor eloge får att ha ställt upp med sin tid, sitt engagemang, och vilja att problematisera och analysera olika dimensioner av *Uppdragstaktik på svenska*. Vi hoppas att även läsarna av denna bok ska uppleva något av den debattlust några av skribenterna gav uttryck för under och efter arbetet med de enskilda kapitlen.